

**Nevladina organizacija
Fond za Mikro razvoj, Beograd**

**IZVEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA PERIOD
OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2004. GODINE**

**Nevladina organizacija
Fond za Mikro razvoj, Beograd**

S A D R Ž A J

	Strana
Izveštaj ovlašćenog revizora	1
Bilans stanja	2
Bilans uspeha	3
Napomene uz finansijske izveštaje	4-19

NEVLADINA ORGANIZACIJA
"FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

IZVEŠTAJ OVLAŠĆENOG REVIZORA

1. Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja – Bilansa stanja sa stanjem na dan 31. decembra, 2004. godine i Bilansa uspeha za period od 1. januara do 31. decembra 2004. godine, Nevladine organizacije "Fond za Mikro razvoj", iz Beograda.

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa uputstvima za finansijsko izveštavanje mikrofinansijskih institucija, izdatim od strane "Consultative Group to Assist the Poorest" (CGAP). Godišnji finansijski izveštaji su sastavljeni po načelu prijema gotovine kao i puštanja u tečaj sredstava primljenih od strane donatora, pri čemu su svi prijemi gotovine evidentirani kao prihodi na dan prijema dok su sredstva puštena u tečaj evidentirana kao trošak na dan izvršenog plaćanja.

Navedeni finansijski izveštaji prikazani su na stranama 2 i 3. Rukovodstvo "Fonda za Mikro razvoj" je odgovorno za podatke prikazane u finansijskim izveštajima. Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije, izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima.

2. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i uputstvima definisanim u priručniku za eksternu reviziju mikrofinansijskih institucija, izdatom od strane "Consultative Group to Assist the Poorest" (CGAP), koji nalažu da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se u razumnoj meri uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja. Ispitivanje dokaza je integralni deo revizije, koji se vrši na osnovu provere uzoraka kojima se potvrđuju iznosi i informacije iskazane u finansijskim izveštajima. Revizija uključuje i ocenu primenjenih računovodstvenih načela, značajnih procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i sveukupnu ocenu finansijskih izveštaja, a sve to u cilju da bi se obezbedila solidna osnova za izražavanje mišljenja ovlašćenog revizora. Smatramo da smo revizijom koju smo izvršili obezbedili dovoljnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

3. Prema našem mišljenju finansijski izveštaji **istinito i objektivno**, po svim materijalno značajnim aspektima, prikazuju finansijsko stanje Nevladine organizacije "Fond za Mikro razvoj", iz Beograda na dan 31. decembra 2004. godine i rezultate njegovih aktivnosti za period od 1. januara do 31. decembra 2004. godine, u skladu sa a uputstvima za finansijsko izveštavanje mikrofinansijskih institucija, izdatim od strane "Consultative Group to Assist the Poorest" (CGAP).

Beograd, 01. april 2005.

Direktor

Bogoljub Aleksić
Bogoljub Aleksić,
Ovlašćeni revizor

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

1. Osnivanje, upravljanje i aktivnosti

1.1. Osnivanje i upravljanje

Nevladina organizacija "Fond za Mikro razvoj", (dalje u tekstu Fond) osnovana je kao Udruženje Građana 23. januara 2001 godine i registrovana kod Saveznog Ministarstva Pravde u skladu sa važećim Zakonom.

Od 1997 godine Danski savet za izbeglice (dalje u tekstu DSI) je vršio implementaciju programa za osamostaljivanje u Srbiji – u početku direktno a od 2001 godine preko ovlašćenog predstavnika Fonda za Mikro razvoj (dalje u tekstu Fond). Od 2001 obim aktivnosti Fonda se progresivo širio u postepeni process ka samostalnom poslovanju.

12. decembra 2003. godine DSI i Fond su potisali memorandum o razumevanju u kojem je definisan proces prenosa implementacije programa osamostaljivanja sa DSI na Fond.

U skladu sa pomenutim Memorandumom posle završetka procesa prenosa aktivnosti, Fond je preuzeo u potpunosti upravljanje i vlašništvo nad aktivnostima "programa osamostaljivanja" od DSI i poslovao kao samostalna organizacija.

Sedište Fonda je u ulici Kneginje Zorke 11a u Beogradu. Na dan 31. Decembra 2004 godine, Fond je imao otvorene regionalne kancelarije u sledećim gradovima: Niš, Kraljevo i Užice.

Upravni odbor je najviše upravljačko telo Fonda i čini ga četiri članova sa pravom glasa. Upravni odbor predstavlja Predsednik. Nadležnosti Upravnog odbora su definisane Statutom. Izvršni direktor podnosi izveštaj Odboru i glasa samo kada je broj glasova članova Odbora izjednačen. Uloga Upravnog odbora je da kontroliše rad, daje smernice, predlaže izmene i pomaže u rešavanju strategijskih pitanja. Nadzorni odbor je nezavisno kontrolno telo koje podnosi izveštaj Odboru. Nadzorni odbor predstavlja savetnika Odboru bez prava glasa.

Rukovodstvo čine: Izvršni direktor – Milena Gojković, Finansijski menadžer, Kreditni koordinator, Menadžer opštih i kadrovskih poslova i dva Regionalna menadžera.

Fond ima dvadesetjednog zaposlenog.

1.2 Aktivnosti

Fond podržava poboljšanja u socijalnom i ekonomskom životnom standardu ekonomski aktivnih i siromašnih ljudi u Srbiji. Ciljne grupe fonda uključuju: izbeglice, interno raseljene osobe i male preduzetnike. Mali preduzetnici predstavljaju ciljnu grupu u cilju pokretanja sopstvenog posla ili proširenja postojećeg pri čemu Fond pruža podršku u oblasti proizvodnje, zanatstva, usluga i poljoprivrede.

Tokom 2004 godine, Fond je obavljao sledeće aktivnosti:

Mikrokreditne aktivnost sa finansijskim sredstvima sledećih donatora:

- > Visoki komeserijat za izbeglice Ujedinjenih Nacija (u daljem tekstu UNHCR)
- > Danska međunarodna pomoc za razvoj (u daljem tekstu DANIDA)
- > Međunarodni komitet Crvenog Krsta (u daljem tekstu ICRC)

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

Mikrokreditni program pruža finansijsku podršku malim preduzetnicima koji su u mogućnosti i imaju ideju da započnu ili razviju postojeći posao. Program omogućava klijentima kontinuirani pristup sredstvima u cilju postepenog poboljšanja i osnaživanja posla kao i obezbeđenja njegove održivosti

U 2004. godini Fond je plasirao 2,105 kredita.

II Stručno usavršavanje uz pomoć donatora UNHCR.

III In-kind projekat uz pomoć UNHCR.

1.3. Mikrokreditne aktivnosti

Tokom 2003 godone, DRC je kao ne-rezident mogao vrsiti mikrokreditiranje samo za UNHCR donaciju, a ne i za ostale donacije, zbog neusaglasenosti sa Zakonom o deviznom poslovanju. Za korištenje UNHCR-ovih sredstava u 2003.godini, DRC je dobio posebnu dozvolu Narodne banke Srbije, na osnovu bilateralnog sporazuma između UNHCR-a i Savezne Vlade. Za fodeve koji se ne odnose na UNHCR, pronadjeno je resenje tako što je potpisan ugovor sa Meridijan bankom A.D., Novi Sad čime su ispunjeni zahtevi po regulativama Narodne Banke Srbije. U 2004 godini nakon preuzimanja programa od strane Fonda dobijena je bolja ponuda (jeftinija i operativno jednostavnija) od strane druge banke. Stoga je 13. februara 2004. godine Fond potpisao "Komisioni ugovor" sa Komercijalnom Bankom AD iz Beograda.

Tokom 2004 godine najveći broj kredita je plasiran u saradnji sa Komercijalnom bankom ad Beograd (2,052 od ukupnog broja od 2,105)

Komisioni ugovori se operativno sprovode na sledeći način:

- > Fond je otvorio račun za specijalne namene puštanja i otplate kredita ("Komisioni račun");
- > Mikrokrediti se puštaju u tečaj iz finansijskih izvora Fonda
- > Fond procenjuje i odobrava izdavanje mikrokredita i potom dostavlja spisak odobrenih kredita Komercijalnoj Banci A.D.;
- > Komercijalna Banka A.D. Zaključuje ugovor sa korisnikom kredita i plasira mikrokredite u svoje ime ali za račun Fonda;
- > Fond ima obavezu da prati otplate odobrenih kredita;

Tokom prva dva meseca 2004. godine (do zaključenja ugovora sa Komercijalnom bankom ad Beograd) Fond je izdavao kredite preko Meridijan Banke ad Novi Sad. Preko računa ove banke se vrše samo otplate izdatih kredita.

Svi krediti se puštaju u tečaj samo preko računa u banci i sve uplate rata moraju se izvršiti na račun u banci. Nisu dozvoljene finansijske transakcije u gotovini između kreditnih oficira i klijenata.

1.4. Opis donatora i programa

1.4.1. Mikrokreditni program

Tokom 2004. godine, mikrokreditni program se realizovao kroz sledeće projekte na osnovu ugovora koje je Fond potpisao sa sledećim donatorima:

- > UNHCR – Pomoć za Lokalno zbrinjavanje/Samoodrživost za izbeglice i interno raseljena lica u Srbiji, Program stvaranja prihoda, Simbol projekta 04/AB/SCG/LS/470;
- > DANIDA- Mikrokreditni program;
- > ICRC – Mikro-kreditni projekt;

Pomoć za Lokalno zbrinjavanje/Samoodrživost za izbeglice i interno raseljena lica u Srbiji, Program stvaranja prihoda, Simbol projekta 04/AB/SCG/LS/470 je finansiran od strane UNHCR-a i baziran je na Ugovoru potpisanom 25. Februara 2004 godine između UNHCR-a i Fonda. Dva dodatka Ugovoru potpisana su tokom 2004. godine (11. maja i drugi 23 Novembra 2004 godine)

Do 31. Decembra 2003 godine, DSI je bio nosililac UNHCR-ovih sredstva za finansiranje mikrokreditnog programa. Od Januara 2004 godine, Fond je postao direktan izvršni partner UNHCR-a za ovaj program. Prava za korišćenje sredstava Revolving fonda transferisana su sa DSI na Fond 1. Januara 2004 godine.

U skladu sa ugovorom UNHCR je predao Revolving kreditni fond sa procenjenom vrednošću od Dinara 67.632.354 (kapitalizovan u lokalnoj valuti). Ovaj fond u sebi sadrži sredstva koja su već naplaćena i stavljena na poseban račun Fonda u banci (koji se odnosi na sredstva UNHCR-a) i ostalih sredstava koja se odnose na naplatu potraživanja po kreditima puštenih u tečaj.

Prihod ostvaren od kreditne aktivnosti korišćen je za pokrivanje operativnih troškova. Preostali iznos posle pokrivanja operativnih troškova pripadao je UNHCR-u a koristio se za reinvestiranje kod puštanja novih kredita u tečaj.

Ciljne grupe kao korisnici mikro kredita u okviru ovog programa su: izbegla lica, bivša izbegla lica koja su ostvarila pravo na državljanstvo od 1998 i interno raseljena lica. Pored ovih grupa u dogovoru sa UNHCR-om ciljna grupa predstavlja i ugrožene grupe ljudi, uključujući i ugroženo lokalno stanovništvo. Krediti se odobravaju i otplaćuju u Dinarima koristeći EURO kao index.

2 februara 2005 godine potpisan je Ugovor o predaji revolving fonda između UNHCR-a i Fonda. Na osnovu tog ugovora UNHCR je preneo prava vlasništva i korišćenja revolving fonda. Ukupan iznos revolving fonda prenet u vlasništvo iznosio je u dinarskoj protivvrednosti Dinara 67.329.178 (USD 1.100.510 po kursu od 61,18). Ovaj fond u sebi sadrži sredstva koja su već naplaćena i stavljena na poseban račun Fonda u banci (koji se odnosi na sredstva UNHCR-a) i ostala sredstava koja se odnose na naplatu potraživanja po kreditima puštenih u tečaj.

Mikrokreditni program, finansiran od strane DANIDA baziran je na podugovoru o projektu „Samo-oslanjanja“ potpisanom 4. februara 2004 godine između DSI i Fonda, koji je zasnovan na Memorandumu o razumevanju potpisanog između DSI i Fonda. Podugovor je potpisan sa ciljem ostvarivanja ciljeva programa „Samo-oslanjanja“ postavljenih u tekućem DANIDA fondu za Fond, Srbija (koji se odnosi na UMF code 605.1670.02 503-554).

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

Podugovorom je definisan period od 1 januara 2004. godine do 31 jula 2004. godine (u skladu sa produženjem DANIDA fondova DSI-ju u Srbiji, DSI je produžio podugovor do 31 decembra 2004. godine).

U skladu sa podugovorom prava na korišćenje DANIDA sredstava mikrokreditnog revolving fonda su preneti Fondu u vrednosti: bruto iznosa portfolia u opticaju EUR 462.258 i slobodnih novčanih sredstava raspoloživih za kredite u iznosu EUR 89.625 (iznosi su naznačeni u EUR-ima u skladu sa podugovorom).

U toku 2004. godine sveži kreditni kapital u iznosu od EUR 159.300 je doznačen Fondu od strane DANIDE. Banka je izvršila transfer iznosa u lokalnu valutu tako da je Fond naznačena sredstva primio u dinarima.

31 decembra 2004. godine DANIDA kreditni fond iznosio je EUR 745.461 uključujući EUR 651.550 početni kreditni kapital plus EUR 93.911 obračunate kamate i prihoda od glavnice od aktivnosti kreditiranja. Prihod nastao od aktivnosti kreditiranja ostaje na raspolaganju Fondu i koristi se za pokrivanje operativnih troškova. Višak koji nastaje nakon pokrivanja operativnih troškova se re investira u nove kredite koji se puštaju u tečaj.

DANIDA sredstva se koriste za finansiranje kredita za interno raseljena lica, izbegla lica i lokalno stanovništvo sa preduzetničkim idejama i inicijativama za pokretanje ili razvijanje niskoprofitnih poslova. Izdavanje i otplata kredita se vrše u dinarima u protivvrednosti anuiteta u stranoj valuti (EUR).

8. aprila 2005. godine potpisan je ugovor o prenosu sredstava između DSI i Fonda. Na osnovu tog Ugovora DSI je preneo vlasništvo nad sredstvima (kreditni fond i fizička sredstva) na Fond 1. januara 2005. godine. Vrednost kreditnog fonda koji je prenet iznosio je EUR 745.461 (brojke su izražene u EUR-ima kako je predviđeno Ugovorom).

Mikrokreditni program finansiran od strane ICRC-a i baziran na Ugovoru o saradnji potpisan 24 septembra 2003. godine (ovaj Ugovor je važio od datuma potpisivanja obe strane do 31 decembra 2004. godine) i aneksu Ugovora potpisan 4. juna 2004 godine i dopune Ugovora potpisan 11. novembra 2004. godine.

U 2003. godini u skladu sa Ugovorom o saradnji ICRC je obezbedio nova sredstva za kreditiranje u iznosu od EUR 50.000.

U 2004. godini na osnovu aneksa i dopune ugovora ICRC je obezbedio nova sredstva za kreditiranje u iznosu od EUR 131.500.

Kreditni fond obezbeđen je od strane ICRC-a u dinarskoj protivvrednosti iznosa gore navedenog ekvivalenta u EUR-ima.

Prihod nastao od aktivnosti kreditiranja (kamate, zatezne kamate) je bio na raspolaganju Fondu i koristio se za pokrivanje operativnih troškova. Višak nastajao nakon pokrivanja operativnih troškova Fonda, se re investirao u nove kredite koji su se puštali u tečaj.

31. decembra 2004. godine ukupan iznos početnog kreditnog kapitala doznačenog od strane ICRC iznosio je EUR 181.500.

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

Ciljna grupa ovog projekta bila su Interno Raseljena Lica koja su bila prinuđena da napuste Kosovo u toku ili posle 1999. godine. Krediti su odobravani individualnim licima muškarcima i ženama za otpočinjanje, ili sirenje poslova kroz samozaposljavanje. Izdavanje i otplata kredita se vršila u dinarima.

31. maja 2005. godine potpisan je ugovor o prenosu revolving fonda potpisanog od strane ICRC i Fonda. Na osnovu tog Ugovora ICRC je predao revolving fond Fondu. Ukupna vrednost sredstava prenetih u vlasništvo Fonda iznosi EUR 181.500 (brojke su izražene u EUR-ima kako je predviđeno Ugovorom.

1.4.2. Stručno usavršavanje

Cilj stručnog usavršavanja finansiran od strane UNHCR-a je da unapredi obrazovne i/ili stručne kvalifikacije polaznika (izbegla lica/interno raseljena lica i domaća zajednica) i time poveća njihove mogućnosti zapošljavanja na lokalno tržištu radne snage ili u okviru njihove samostalne delatnosti. Samozaposljavanje može biti realizovan kroz kreditni program Fonda ili u okviru privatnog/društvenog sektora, često u kompanijama gde pripravnici stiču stručno usavršavanje

1.4.2. Projekat in-kind

Projekat in-kind ima za cilj pružanje materijalne podrške (proizvodni inputi) da organizuju male poslove za najugroženije interno raseljene osobe koje su sposobne da obezbede sebi izdržavanje. Korisnicima in-kind projekta je omogućeno da razvijaju svoje poslove koji će im obezbediti stabilniju finansijsku situaciju i njihovu angažovanost kroz razvoj poslovnih ideja u uspešan projekat.

2. Osnov za sastavljanje finansijskih izveštaja

2.1. Računovodstvene politke

Prikazani finansijski izveštaji pripremljeni su u skladu sa Disclosure Guidelines for Financial Reporting by Microcredit institutions (Uputstvo za finansijsko izveštavanje Mikro kreditnih institucija) koje je objavio Consultative Group to Assist the Poorest (CGAP). Ova uputstva predstavljaju norme koje se dobrovoljno prihvataju i koje je preporučila grupa donatora. Ako neka institucija ne ispuni sve norme navedene u uputstvu to ne znači da institucija ili njeni finansijski izveštaji krše neku pravnu normu, računovodstvenu normu ili standard izveštavanja.

2.2. Osnova sastavljanja finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji Fonda su pripremljeni na osnovu priliva i odliva novčanih sredstava. Prema ovom načelu transakcije se evidentiraju u momentu priliva (knjiže se kao prihod) ili odliva novčanih sredstava (knjiže se kao trošak) a ne u momentu njihovog nastanka.

Fond koristi „Sistem za praćenje kredita“ (LTS) koji je MIS sa osnovnim ciljem da obezbedi informacije vezane za kreditni portfolio uključujući:

- identifikaciju klijenta
- iznos puštanja u tečaj
- uslove kredita kao što su kamatna stopa, zatezna kamata, ročnost
- plan otplate kredita – iznos i vreme
- iznos i vreme primljenih otplata
- iznos i starosna struktura kašnjenja otplata
- stanje kredita u opticaju

Neki od podataka koji se prikupljaju u LTS odlaze direktno u računovodstveni sistem i sistem finansijskih izveštaja kao što je iznos puštanja u tečaj, otplata, kamate, zatezne kamate, ponovno odobravanje kredita, dok neki odlaze samo na indirektan način kao što su kašnjenja otplata koja se koristi za procenjivanje rezervisanja u računovodstvenom sistemu.

2.3. Valuta izveštavanja

Iznosi u finansijskim izveštajima su prikazani u dinarima važećim na dan 31. Decembra 2004 godine.

Izvršen je preračun sredstava i obaveza izraženih ili indeksiranih u stranoj valuti u njihovu dinarsku protivvrednost po važećem kupovnom kursu važećem na dan Bilansa stanja – 1 EUR: 78.6473CSD.

Prema 9-ovoj računovodstvenoj politici, zvanični kupovni kurs na dan transakcije koristi se za preračun svih transakcija izraženih ili indeksiranih u stranoj valuti tokom godine. Te informacije se dovode u finansijske izveštaje kao sledeće pozicije: Preostali iznos kredita (Bruto i neto), Finansijski prihodi, Rezervisanje za potencijalne gubitke. EUR predstavlja index valutu u LTS koja se koristi za preračunavanje svih transakcija koje su vezane za mikrokredite.

Finansijski izveštaji Fonda su pripremljeni u EUR dok je funkcionalna valuta Dinar. Shodno tome iskazano finansijsko stanje i rezultat po ovim finansijskim izveštajima ne treba smatrati u potpunosti usaglašenim sa finansijskim stanjem i rezultatom koji bi bili prikazani u funkcionalnoj valuti.

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

U skladu sa računovodstvenom politikom Fonda kupovni kurs (EUR:CSD) koji je važio na dan transakcije je korišćen za obračun svih transakcija naznačenih u Dinarima tokom godine. Ovo se odnosi na evidentirane transakcije u LTS koje su objašnjene u Napomeni 2.2.

Neke pozicije u Bilansu uspeha kao što su Operativni troškovi, Finansijski troškovi i tome slično naznačeni u dinarima su iskazani u EUR. Iznos u EUR je dobijen primenom prosečnog kursa 1EUR:72.7913 Dinara preračunatog od strane Fonda (iznos kupovnog kursa koji važi zadnjeg dana svakog meseca je podeljen na 12).

2.4. Uporedni podaci u finansijskim izveštajima

Uporedni podaci za prethodni period prikazani su u Finansijskim izveštajima.

Iznosi u finansijskim izveštajima za 2003 godinu su bili iskazani u USD valuti, dok je funkcionalna valuta bila CSD. Za svrhu iskazivanja uporednih podataka u Finansijskim izveštajima za 2004 godinu, prikazani iznosi u USD valuti iz Finansijskih izveštaja za 2003 su preračunati u EUR protivvrednost, korišćenjem važećeg kupovnog kursa na dan Bilansa stanja. Neke od uporednih pozicija Bilansa stanja su reklasifikovane. Shodno tome uporedne informacije prikazane u Finansijskim izveštajima po ovim finansijskim izveštajima ne treba smatrati kao potpuno uporedne.

3. Pregled najznačajnijih računovodstvenih politika

3.1. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi se odnose na: kamate na kredite, zatezne kamate, kamate na tekuća sredstva, povraćaj troškova, prihodi od povraćaja za otpisane kredite. Ovi prihodi se priznaju u momentu njihove naplate.

3.2. Rezervisanje za gubitke po osnovu kredita

Rezervisanje za gubitke po osnovu kredita predstavlja troškove koji su vezani za stvarne ili očekivane gubitke po osnovu kredita. Rezervisanje za potencijalne gubitke po osnovu kredita prikazani su odvojeno od ostalih troškova u Bilansu uspeha. Po pravilima Fonda, krediti čija otplata kasni više od 180 dana se otpisuju.

3.3. Operativni i finansijski troškovi

Operativni i finansijski troškovi predstavljaju sve troškove koji su vezani za nastale prihode iz poslovanja, tj finansijske prihode i sprovođenje aktivnosti Fonda. Njih čine troškovi vezani za zaposlene, renta, PTT troškovi, usluga, ostali administrativni troškovi, porezi, bankarski troškovi nastali i plaćeni u tekućem obračunskom periodu. Alokacija svih operativnih troškova prema donatorima prikazana je u Bilansu uspeha.

3.4. Donacije

Primljene donacije su prikazane odvojeno od prihoda nastalih iz mikrokreditne aktivnosti, tako da se rezultat (dobitak ili gubitak) iskazuje posebno. Donacije za pokrivanje operativnih troškova i za kreditne fondove, koje se odnose na tekući period su iskazane u Bilansu uspeha, ispod neto prihoda od poslovnih aktivnosti. Donacije se odvojeno prikazuju kao prihodi od neposlovnih aktivnosti u Bilansu uspeha i takođe su prikazani u Bilansu stanja kao Fond kreditnog kapitala. Izvori i iznosi donacija u tekućem periodu su jasno iskazani.

3.5. Krediti

Bruto neotplaćeni kreditni portfolio predstavlja iznos kredita koji su pušteni u tečaj ali nisu otplaćeni ili otpisani. Neto neotplaćen iznos kredita, tj. krediti su iskazani u iznosu preostale glavnice umanjene za ispravku vrednosti za potencijalne gubitke. Politika rezervisanja za gubitke je opisana u Napomeni 3.6.

Kreditni se izdaju u dinarskoj protivvrednosti ugovorenog iznosa u stranoj valuti (EUR), koristeći važeći kupovni kurs na dan puštanja u tečaj. Otplate kredita su takođe u dinarskoj protivvrednosti ugovorenog iznosa anuiteta u stranoj valuti (EUR), obračunate primenom važećeg kupovnog kursa na dan transakcije.

3.6. Rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu kredita

Rezervisanje za potencijalne gubitke po osnovu kredita priznaje se kao trošak, koji ide na teret prihoda i umanjuje vrednost kreditnog portifolija.

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

Metod za merenje portfolio rizika je „Starosna struktura portifolia u riziku“ koji se generiše iz sistema za praćenje kredita. MDF određuje rezervisanje za gubitke po osnovu kredita na kraju fiskalne godine kao što se vidi iz Finansijskih izveštaja. Rezerva se određuje korišćenjem procentualno izraženih očekivanih gubitaka u odnosu na starosnu strukturu. Kredit je u kašnjenju onog trenutka kada se planirana rata ne uplati na vreme. Procenti za izračunavanje očekivanih gubitaka zasnivaju se na analizi istorijskih podataka o kretanjima kredita u kašnjenju koju je izvršilo rukovodstvo.

Iznos ispravke vrednosti kredita je prikazan odvojeno u Bilansu stanja da bi utvrdio moguće buduće gubitke po kreditima tako da je realno prikazana vrednost kreditnog portifolia.

Saldo ispravka vrednosti se povećava za trošak dodatnih rezervisanja. Troškovi vezani za stvarne ili očekivane gubitke po osnovu kredita prikazani su posebno od ostalih troškova u Bilansu uspeha.

Kredit se dele u sledeće klase zavisno od broja dana u kašnjenju. Fond obračunava ispravku vrednosti za gubitke po osnovu kredita prema sledećoj politici:

Broj dana kašnjenja	Procenat
1-30	5.00%
31-60	25.00%
61-90	50.00%
90-180	75.00%
>180	100.00%

Na osnovu iskustva iz prethodnih perioda Fond je definisao procenat koji su iskazani u tabeli, a koji se koriste za obračun ispravke vrednosti kredita.

Kredit je u kašnjenju ako nije izvršena uplata rate u roku dospeća rate prema ugovoru. Da bi kredit koji je u kašnjenju dospeo u status za otpisivanje mora da prođe 180 dana.

Bilans stanja**4. Gotovina i tekući računi kod banaka**

Gotovinu i tekući računi kod banaka koju je Fond imao na raspolaganju na dan 31 Decembra 2004 se odnosi na:

31.12.2004.

Računi kod banaka	EUR
<i>Komercijalna banka AD, Beograd</i>	
UNHCR – puštanje u tečaj i otplata kredita	57,774
UNHCR – prenos sredstava	2,616
UNHCR – operativni troškovi	4,676
UNHCR – otplata kredita odobrenih od strane DSI	4,145
Svega UNHCR	69,211
ICRC – puštanje u tečaj i otplata kredita	7,918
ICRC – prenos sredstava	22,448
ICRC – operativni troškovi	1,267
Svega ICRC	31,633
DANIDA – puštanje u tečaj i otplata kredita	9,109
DANIDA – prenos sredstava	2,174
DANIDA – operativni troškovi	720
<i>Meridian banka AD Novi Sad</i>	-
DANIDA	107
Svega DANIDA	12,110
UKUPNO	112,954

Prikazani iznosi u EUR predstavljaju protivvrednost sredstava u Dinarima, obračunatu primenom važećeg kupovnog kursa na dan Bilansa stanja

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

5. Krediti u opticaju

Neto stanje kredita u opticaju iskazano u Bilansu stanja na dan 31. decembra 2004. godine, iznosi EUR 1.681.454 i odnosi se na:

31.12.2004.

Donator	Bruto vrednost kredita	Ispravka vrednosti	Neto vrednost kredita
	EUR	EUR	EUR
UNHCR	994,600	(22,876)	971,724
DANIDA	578,291	(13,301)	564,990
ICRC	147,694	(2,954)	144,740
Ukupno	1,720,585	(39,131)	1,681,454

Bruto vrednost kredita u opticaju predstavlja stanje glavnice kod Fondovih klijenata na dan 31. Decembra 2004 godine. Fond koristi sistem za praćenje kredita (LTS) i EUR valutu kao indeksnu valutu za sve obračune stanja glavnice i za sve transakcije u vezi sa kreditima. Svi ugovori sa Fondovim klijentima od 1. Januara 2004 godine imaju deviznu klauzulu u EUR valuti.

Rezervisanje za kreditne gubitke je obracunaska kategorija i predstavlja rezervisanja sredstava za potencijalne otpise kredita .

Iskazani iznosi u EUR-ima su dobijeni u LTS i uključeni u Finansijske izveštaje.

5.1. Promene na stanju glavnice kredita po donatorima tokom 2004 godine

31.12.2004.

	UNHCR	DANIDA	ICRC	Total
	EUR	EUR	EUR	EUR
Početno stanje	938,240	456,687	11,605	1,406,532
Iznosi prema LTS-u	(11,566)	(720)	(7)	(12,293)
Puštanje u tečaj	1,476,340	820,352	207,500	2,504,192
Vraćena glavnica	(1,380,155)	(688,006)	(71,404)	(2,139,565)
Ukupni otpis	(28,259)	(10,022)	-	(38,281)
Stanje na dan 31.12.2004.	994,600	578,291	147,694	1,720,585

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

5.2. Obračun Rezervisanja za kreditne gubitke po donatorima tokom 2004 godine

Na dan 31. Decembra 2004 ukupan iznos rezervisanja za kreditne gubitke prikazan u Bilansu stanja bio je EUR 39.131. Računovodstvena politika za obračun rezervisanja za kreditne gubitke objašnjena je u Napomeni 3.6.

	UHHCR	DANIDA	ICRC	Total
	EUR	EUR	EUR	EUR
Na početku perioda	(23,456)	(9,135)	(232)	(32,823)
Otpisi kredita tokom godine	28,259	10,024	-	38,283
Otpisi koji prevazilaze reserve za potencijalne gubitke	(4,803)	(889)	-	(5,692)
Na kraju perioda	(22,876)	(13,301)	(2,954)	(39,131)
Rezervisanje za potencijalne gubitke	(27,679)	(14,190)	(2,722)	(44,591)

Trosak rezervacije za potencijalne gubitke po osnovu kredita na dan 31 decembra 2004. godine iznose EUR 44.591 i iskazana su kao rashod u Bilansu uspeha.

Ukupan iznos izvršenih otpisa kredita na dan 31. decembra 2004. godine iznosi EUR 38.283 i prevazilazi vrednost rezervi za potencijalne gubitke na početku perioda u iznosu od EUR 5.692 (ovaj iznos je uključen u ukupan iznos rezervisanja za potencijalne gubitke).

6. Ostala dugoročna imovina – depoziti kod Meridian Banke ad Novi Sad

31.12.2004.

	EUR
DANIDA	168,361
ICRC	8,866
Ukupno	177,227

Način izdavanja kredita kljientima definisan ugovorom koji je sklopljen sa "Meridian bankom" ad Novi Sad je sledeći: banka kredit pušta u tečaj iz sopstvenih fondova (izvora) na osnovu novčanih sredstava Fonda stavljenih u depozit u banci.

Navedeni iznos predstavlja vrednost novčanih sredstava Fonda stavljenih u depozit na raspolaganje Fondu kod banke na dan 31. decembra 2004. godine.

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

7. Neto kapital

Neto kapital predstavlja ukupni iznos akumuliranih donacija i neraspoređeni dobitak ili gubitak i sastoji se od:

31.12.2004.

Kapital	UNHCR	DANIDA	ICRC	Total
	EUR	EUR	EUR	EUR
Donirani kapitala	595,776	651,550	181,150	1,428,476
Kapital kreditnog fonda	-	159,300	131,150	290,450
Kumulativne donacije za poslovanje	424,294	492,250	50,000	966,544
Ostali računi kapitala (RF-UN) - kumulirani	171,482	-	-	171,482
Neraspoređeni neto dobitak (gubitak)	445,159	93,911	4,089	543,159
Iz ranijih godina	254,260	22,183	(4,922)	271,521
Korekcije neraspoređenog neto dobitka iz ranijih godina	207,721	-	-	207,721
Tekuće godine	(16,822)	71,728	9,011	63,917
Ukupno	1,040,935	745,461	185,239	1,971,635

7.1. Kapital

Kapital kreditnog fonda – navedeni iznos predstavlja vrednost novog kreditnog fonda doznačenog od strane donatora u 2004. godini

DANIDA je doznačila donaciju u iznosu od EUR 159,300 koji je Fond primio u dinarima. Ovaj iznos je iskazan takođe i u Bilansu uspeha kao prihod od donacije za kapital kreditnog fonda.

ICRC je doznačio donaciju u iznosu od EUR 131.500 koji je Fond primio u dinarima. Ovaj iznos je iskazan takođe i u Bilansu uspeha kao prihod od donacije za kapital kreditnog fonda.

Kumulativne donacije za poslovanje - navedeni iznos predstavlja vrednost kreditnog fonda doznačenog od strane donatora iz ranijih godina.

Vrednost kapitala kreditnog fonda doznačenog od strane DANIDA i ICRC je definisan u EUR-ima dok je vrednost sredstava doznačena od strane UNHCR definisan u Dinarima.

Ostali računi kapitala (RF-UN) – kumulirani – navedeni iznos predstavlja vrednost kapitala kreditnog fonda za Soft kredite doznačen od strane UNHCR-a iz ranijih godina. **Soft** krediti su odobravani do 2001 godine posle čega je taj fond postepeno prenosen u revolving fond ne **Soft** kredita. Stoga on predstavlja kumulativnu donaciju za poslovanje koja je iskazana posebno shodno njenoj prvobitnoj nameni.

7.2. Neraspoređeni neto dobitak

Neraspoređeni neto dobitak predstavlja sredstva akumulirana od strane Fonda dobijena od mikrokreditnih aktivnosti.

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

Neraspoređeni neto dobitak (gubitak) iz ranijih godina je prenesen iz rezultata iz ranijih godina.

Neraspoređeni neto gubitak donacije UNHCRa u tekućoj godini je nastao kao negativni rezultat koji se odnosi na UNHCR sveži kreditni kapital.

7.2.1. Korekcije neraspoređenog neto dobitka iz ranijih godina

Korekcije neraspoređenog neto dobitka iz ranijih godina se odnose na sredstva UNHCR—a. Korekcije su nastale na sledeći način:

Procenjena vrednost UNHCR revolving fonda je definisana u lokalnoj valuti. To uključuje sredstva koja su već naplaćena i ostavljena na poseban račun Fonda kod banke (koji se odnosi na sredstva UNHCR-a) i ostala sredstva koja su bila u formi portfolija u opticaju kredita datim korisnicima. Vrednost portfolija u opticaju je bila određena u dinarima uprkos činjenici da su svi ugovori klijenata sa Fondom imali deviznu (EUR) klauzulu (Fond koristi EUR kao indeksiranu valutu prilikom distribucije mikrokredita i njihove otplate), tako da je portfolio u opticaju trebalo da bude iskazan u EUR (što je Dinarska protivvrednost po efektivnom kursu). Uzimajući u obzir povećanje kursa EUR:CSD u prethodnom periodu definisani iznos portfolija u opticaju u CSD je podcenjen za dobitak/potencijalni dobitak proistekao iz kretanja valutnog kursa. Uskladjenost ove dve vrednosti je uradjena i iznos razlike je uključen u Finansijske izveštaje.

Bilans uspeha**8. Finansijski prihod**

Ukupan iznos finansijskih prihoda iskazan u Bilansu uspeha za 2004. godinu iznosi EUR 424.964 i odnosi se na:

za godinu koja se završava na dan 31.12.2004.

	UNHCR	DANIDA	ICRC	Total
	EUR	EUR	EUR	EUR
Redovna kamata	252,182	119,653	12,636	384,471
Zatezna kamata	25,176	7,321	236	32,733
Prihodi od povraćaja kredita	3,363	441	-	3,804
Kamata na tekuća sredstva	-	279	205	484
Refundirana sredstva od Socijalnog	-	3,472	-	3,472
Ukupno	280,721	131,166	13,077	424,964

Redovna kamata predstavlja najznačajniji deo finansijskih prihoda, ostvaren iz mikrokreditne aktivnosti korišćenjem sredstava donatora. Redovna kamata se naplaćuje mesečno zajedno sa otplatom rate kredita.

Zatezna kamata – se obračunava po stopi od 0,2% za svaki dan kašnjenja.

Refundirana sredstva od Socijalnog – predstavljaju sredstva dobijena od socijalnog na ime trudničkog bolovanja i materinskog dodatka.

Prihodi od povraćaja otpisanih kredita nastaju po osnovu naplate kredita, koji su predhodno bili otpisani.

Iskazani iznosi u EUR-ima su dobijeni u LTS i uključeni u Bilans uspeha.

9. Finansijski troškovi

Ukupan iznos finansijskih troškova iskazan u Bilansu uspeha za 2004. godinu iznosi EUR 25.032 i odnosi se na:

za godinu koja se završava na dan 31.12.2004.

	UNHCR	DANIDA	ICRC	Total
	EUR	EUR	EUR	EUR
Porezi	14,953	8,353	1,312	24,618
Provizije banke	180	146	88	414
Ukupno	15,133	8,499	1,400	25,032

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

U skladu sa Zakonom o porezu na promet koji je važio u Republici Srbiji do 31 decembra 2004. godine Fond je plaćao ovu vrstu poreza na usluge koje je pružao svojim klijentima.

1. januara 2005. godine Zakon o porezu na dodatu vrednost je stupio na snagu. Taj zakon omogućava oslobađanje od poreza za vrstu usluga koje Fond pruža.

10. Operativni troškovi

Ukupan iznos operativnih troškova iskazan u Bilansu uspeha za 2004. godinu iznosi EUR 284.571 i odnosi se na:

za godinu koja se završava na dan 31.12.2004.

	UNHCR	DANIDA	ICRC	Total
	EUR	EUR	EUR	EUR
Zarade	203,101	12,968	6,971	223,040
Putni troškovi	16,497	515	760	17,772
Zakup	10,895	3,780	915	15,590
PTT troškovi	7,170	1,009	102	8,281
Usluge	2,477	-	-	2,477
Obuka kadrova	-	1,731	-	1,731
Nabavke kancelarijskog materijala	4,417	111	-	4,528
Održavanje vozila	8,569	896	-	9,465
Komunalije	1,605	82	-	1,687
Ukupno	254,731	21,092	8,748	284,571

Fond je morao da izvrši pokriće operativnih troškova iz finansijskog prihoda tokom godine. ICRC je pokrio deo operativnih troškova u iznosu od EUR 9.584.